

Hotel Briig na elitnoj lokaciji na Bačvicama, izazvao je razne komentare

BRIIG JE PRAVI GRADSKI HOTEL

Maja Tedeschi, glavna projektantica novog hotela na splitskim Bačvicama

Ako želite plažni hotel, pođite koji kilometar sjeverno ili južno, mnogo je takvih mjesta u Vodicama, Omišu... Plaža je ovdje samo kontekst. Hotel, jasno, ne okreće leđa lijepoj uvali...

Naš reporter u razgovoru s Majom Tedeschi u hotelu

ANTE TOMIĆ
SASA BURIC/HANZA MEDIA

Ž

ivjeti u Splitu već je samo po sebi nekakav još nerazvrstan poremećaj iz autističnog spektra. Splićani mrže promjene, ma i da samo pomaknete času ispred njih.

Nelagodom ih ispunjava dirnute li u njihovu svetu rutinu, pojavi li se štogod neobično u poznatom pejzažu. Hotel "Briig", očekivano, nije po njihovom gustu. Prolaze preko Bačvica i mršte se još otkako se počela graditi ta, kako kažu, monada. S bijesom, preziranjem, omalovažavanjem i porugom gledaju veliku robusnu modernističku grudu nasred parcele, velike bijele trokutaste plohe nalik zgužvanom papiru, s prividno nasumičnim i nejednako velikim uvučenim ili ispučenim prozorima, pitajući se zašto, zaboga, to tako izgleda, gdje je svijet pošao ukrivo, šta nedostaje dražesnim kamenim kućama, tiramolima između njih, zelenim skurama, kupama kanalicama i trbušastim neobrijanim muškarcima koji u dvorištu na gradelama peku skuše?

Nekoga takvog tvrdokornog tradicionalista i pasatista, dangub i sveznalicu s Pjace, vrijeme dilo bi, možda samo za zabavu, staviti preko puta glavne projektantice "Briiga" i gledati kako ona nemilosrdno drobi u prašinu. Maja Tedeschi je odlučna, strastvena i rječita gospoda. Svoj rad brani strpljivo i potanko, s tako mnogo referencija da shvaćate da je pred vama netko

rijetko obrazovan i njegovana ukusa, osoba koja je razmišljala o svemu do najmanjeg detalja koji možda nitko živ neće primijetiti, i bezbrojne sate predano radila da bi se ovaj hotel podigao. Ukratko, ona nije netko kome biste se željeli suprotstaviti. Možete lijepo zamisliti kako je Tedeschi tvrdilo ustrajala na svojoj viziji, pa i ako je investitor Miro Musa, razumni i oprezni hercegovački trgovac kojiput bio kolebljiv, nešto mu se činilo pretjerano ili skupo.

"Investitori često dolaze s čudnim i ponižavajućim zahtjevima, kao 'čuj, vidio sam nešto u hotelu u Dubaju, pa daj ti to malo nakiti i nadodaj'", počne arhitektica podsmešljivo, da bi se odmah potom ispravila i ponosno dodala: "No, Miro je bio drukčiji. Od samog početka, kad mi je ponudio posao, nakon što je vidio kako sam napravila projekt adaptacije i sanacije kuće Sabljić/Kugli iz devetnaestog stoljeća i oduševio se projektom izloženog salona skandinavskih klasika dizajna Nord Klassik, Miro je kazao da će poštivati moj ukus i moj autorski integritet. Što god izaberem. Prepustio se, imao je potpuno povjerenje. Kasnije su, naravno, došle neke druge poteškoće, kao što između investitora, izvođača i arhitekta uvijek dođu, oko cijena i tendera, on je htio da nešto bude manje, a ja veće, ali oko same estetike nije bilo prijepora.

Nemoguse sakriti iza investitora. On je vrlo avangardnog pristupa i ukusa, kakav vjerojatno ne biste očekivali od nekoga iz Širokog Brijega." Kad joj je Musa, inače poslovni partner njezina supruga, ponudio da mu projektira hotel, Tedeschi je prvo odbila. Ali, kratko zatim je došla na teren i svudio joj se. Očekivano, nema arhitekta kojemu se ne bi svidio, odmah iznad Bačvica, dijelom zaklonjen drvoredom platana, do ra-

zlistalog, sjenovitog Hatzeovog perivoja. Zapravo je neobjašnjivo kako je usred skupe, buržujске četvrti, to godinama bila zarasla ledina na kojoj su čak jedno vrijeme beskućnici podigli najlonski šator. Svatko bi želio graditi na tako lijepom mjestu, a u isto vrijeme nije se činilo zahtjevnim. Sve je unaprijed, naoko, bilo zadano, nedvojbeno se znalo što graditi, kakve će naravi biti podignuti objekt. Arhitektica je, međutim, donijela odluku zbog koje su mnogi začudeno izvili obrve. "Znala sam da to neće biti plažni hotel. Jer, zašto bi bio? Pogledajte New York, Barcelonu, Hamburg ili Kopenhagen: sve su to gradovi na moru gdje se nitko ne dolazi okupati. Ako želite plažni hotel, pođite koji kilometar sjeverno ili južno, mnogo je takvih mjesta u Vodicama, Omišu ili Podstrani. Plaža je ovdje samo kontekst. Hotel, jasno, ne okreće leđa ovoj lijepoj uvali, moru i pijesku..."

Ka brig je...

"Ali nije jedno od onih mjesta gdje gosti ogrnuti ručnicima, s gumenim kromodilima pod rukom, sljapkaju u japankama preko recepcije", predložim ja. "Tako je", složi se Tedeschi. "Koncept nam je od prvog dana bio gradski hotel, kakvih u Hrvatskoj nema mnogo, a potreba je za njima očita. 'Ultra', na primjer, pokazuje da je svijet željan urbanih mjesta, nečega mimo hotela i mnogokrevetnih podrumskih apartmana koje domaćini nude posjetiteljima, računajući oni su mladi pa mogu spavati bilo gdje."

Ima i među mladim gostima dosta njih koji imaju novac i žele udobniji i ljepši smještaj. Moramo se osloboditi onoga stereotipa kao netko ima lovnu ondaj opov i seljačina, ili je kulturni i obrazovan, ali bez pare u džepu. Različiti nam gosti dolaze i ima toliko sadržaja koji ih danas vuku u Split. Vidljiv je pomak

grada prema kulturi, urbanom. Ne moramo svi bez ostatka ići prema tradiciji. 'Idemo napraviti nešto suvremeno', kazala sam investitoru i on se složio sa mnom."

Tedeschi je zatim uključila splitskog arhitekta Damira Raku, prijatelja i kolegu sa studija, jer ona sama nije mogla biti na gradilištu koliko je posao tražio. Nakon što su definirali koncept, suočili su se s ograničenjima. Oblik parcele i bruto izgrađena površina nisu ostavljali mnogo mogućnosti: hotel je morao biti kocka, a kocka je rijetko kome među uzbuđljivijim geometrijskim tjelima. Trebalo je to nekako omekšati, učiniti šarmantnim, pa se Tedeschi domislila da kocka izgleda kao da je netko sjeo na nju.

Tako je nastala kao zgužvana, izlomljena fasada koja uznemiruje prolaznike, a koju je Tedeschi definirala u suradnji s arhitektom Ivanom Jurčićem iz uredu Damira Rake. Matematički ju je napravili, ali je potpuno asimetrična, njeđje se ne ponavlja. Predma se gledatelju može tako učiniti, svaka je od četiri strane u nečemu drukčija. Tada je nekako, u početnoj fazi, hotel dobio ime, a ime, kao ni drugo, nije moglo biti uobičajeno dalmatinsko poput Amfira, Dioklecijan, Galeb, Park ili Riva, već je Maja Tedeschi željela nešto apstraktnije, suvremenije, a da opet nekako, neizravno i izokola, dotiče prostor i tradiciju.

Shvaćajući da će hotel izgledati robusno, nezgrapno, kao nekakvo brdo, a budući da je u blizini Katalinića brig, prvajoj je zamisao bila da se zove Ka Brig. Zamisljalo je da će ga Splićani tako opisivati: "Jebate, ka brig je", ali na kraju su ime ipak skratili na samo jednu riječ, sa dva i, i to i lokalno i globalno dobro zvuči. Japanci, Kanadani, Norvežani, baš svi je mogu izgovoriti bez zaplitanja jezika.

baš tako. Da se prozori, na primjer, ne dijele napola, na dva krila, već da ostanu cijeli, sto osamdeset puta sto osamdeset centimetara, ali da svedeno ne budu učvršćeni, uzidani, već se otvaraju, da gost može udahnuti morskog zraka.

Za to je valjalo bogzna gdje naći prozore koji se otvaraju, kako kažu, "na trn", okrećući se po centralnoj okomitoj osi. Svaku sobu ovdje ona je projektirala, kao i restoran i krasnu kongresnu dvoranu. Paneli na fasadi morali su biti kao masni, imati jedan mutni sjaj, kao saten. Lampe na stropu u baru su od platna, izgledaju kao jedra, a šank ima zrnatu površinu šljunka. Iako se izmiče od poznatog i očekivanog, opet je, primjećujete, tu puno tragova na prostor i vrijeme, ova kuća nije stranac ovdje, ona pripada i Bačvicama i Splitu, konceptualno je zamisljena s puno referencija na tradiciju ispričanu suvremenim arhitektonskim jezikom. Ali onda se u jednom trenutku neizbježno upitate: gdje su svi ti majstore koji su napravili sve ovo?

U Hrvatskoj, u kojoj zapravo više nema keramičara da zna zaljepiti pločicu koja sutra neće otpasti sa zida, gradnja nečega zahtjevnog kao Briig već je misterija nego tko je podigao ona golemo kamena lica na Ustrk-njim otocima. Možda je to razlog zašto je hotelu trebalo četiri godine? Zaista, otkriva nam arhitektica, tu i tamo građevinsko osoblje nije bilo doraslo zadaći. Pa bi vas uvjerjivali da vam nešto ne treba, ili da oni nešto mogu napraviti neusporedivo jeftinije i brže, i onda bi, znate kako to ide, sfušali, isve je trebalo raditi iznova i na kraju ispalo neusporedivo skuplje i sporije.

Međutim, Maja Tedeschi je bila uporna i istjerala svoje, kao što ona, čini mi se, uvijek istjera. Ne obazire se na prigovore tradicionalista jer, na koncu, i moderna kuća koju je podigla na Bačvicama pripada jednoj tradiciji. Tradiciji odvažne i moderne arhitekture kakvu je Split jednom imao, a koja je nedavno s velikim uspjehom prikazana na izložbi u MoMA-i, u New Yorku. Tu arhitekturu Briig želi bastinirati, zajedno s Kniferom, Srnecom i Bučanom u atriju i sobama.

"Doba je prosvjetiteljstva je iza nas, to je prošlo", priznaje Tedeschi. "Moji suprug kaže da smo mi za našeg života tu bitku izgubili, ali ja ne bih bila ja da se pokorim tome. Da odustanem. Nadam se da svojim djelovanjem mogu potaknuti neku promjenu nabolje, svojim projektom gurajući u vrata i pustiti svjež zrak u jednu zagušljivu sredinu."

OKO PROLAZNIKA, ČOVJEKA NA ULICI, NAVIKNUTO JE NA BALKON, ALI ZA KORISNIKA ON JE NEPOTREBAN. NEČU BALKON RADI DEKORACIJE...